

Quicksan natuurtoets

Plantsoensingel Zuid in 's-Heerenberg

In opdracht van Rouwmaat Groep B.V.

Colofon

Rapportnummer : 1568
Projectnummer : 2536

Opdrachtgever : Rouwmaat Groep B.V.
Contactpersoon : Dhr. N. Looman

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : S.J.J. Wamelink
Controle : Ing. R. Boerboom
Status : Definitief

Datum : 16-10-2015

Foto voorblad : Bedrijfshal/loods in plangebied Plantsoensingel Zuid
Wijze van citeren : Wamelink, S.J.J., 2015. Quicksan natuurtoets, Plantsoensingel Zuid in 's-Heerenberg. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 1 Inleiding en doel.....	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Beschermde status plangebied	6
3.1 Gelders Natuurnetwerk	6
3.2 Natura 2000	7
4 Het ecologisch onderzoek.....	10
4.1 Methode	10
4.2 Resultaten	11
5 Flora- en faunawet.....	18
5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	18
5.2 Wettelijke consequenties	24
6 Conclusie.....	26
7 Bijlagen.....	27
Bijlage 1 Impressie plangebied	28
Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	29

1 1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Het plan is om 2 bedrijfshallen/loodsen en een bedrijfswoning/kantoorruimte te slopen. De heer Looman van Rouwmaat Groep B.V. is betrokken bij deze plannen en heeft Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Plantsoensingel Zuid
Plaats: 's-Heerenberg
Gemeente: Montferland
Provincie: Gelderland

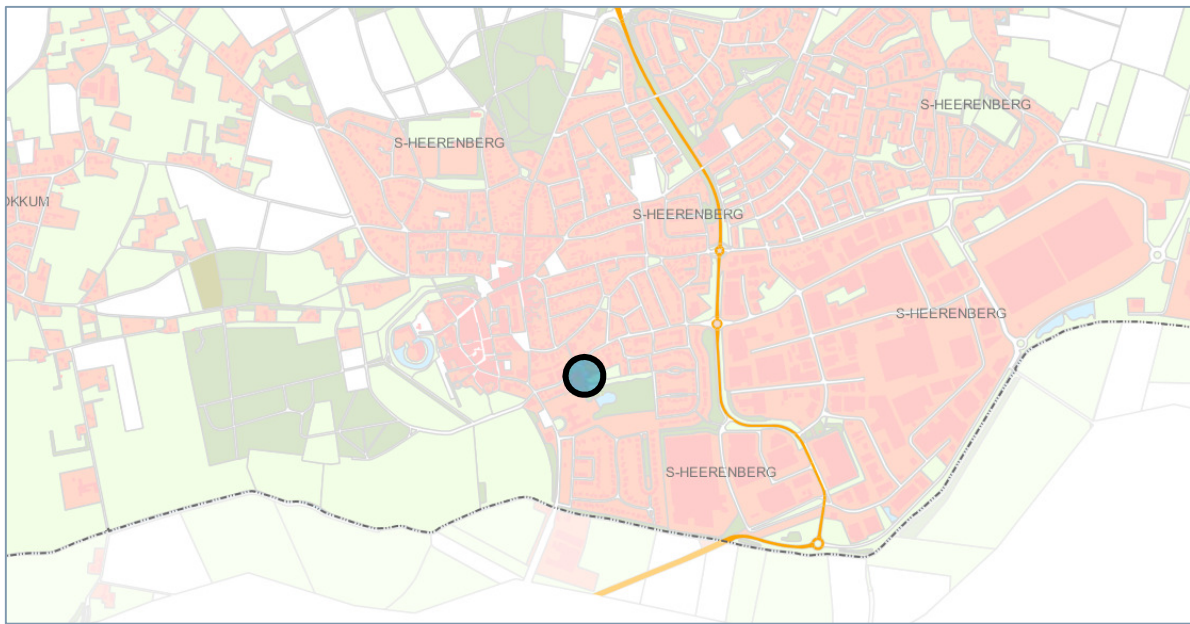
2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Montferland, in de woonkern 's-Heerenberg (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit 2 leegstaande bedrijfshallen/loodsen, een bedrijfswoning/kantoorruimte en een langgerekt graslandperceel (zie figuur 2 en bijlage 1). Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan het terrein van het voormalig klooster en creativiteitscentrum Gouden Handen. De overige zijden grenzen aan bebouwing, bestrating en de Plantsoensingel Zuid. Naast aanwezige bebouwing wordt het terrein voornamelijk ingenomen door verharding. Tussen de bedrijfshallen en het graslandperceel is een doorgeschoten meidoornhaag, overgaand in een forse ligusterhaag, aanwezig. De directe omgeving van het plangebied wordt bepaald door gebouwen, wegen en kleine stukken openbaar groen bestaande uit groenborders, bomenrijen en gazon.

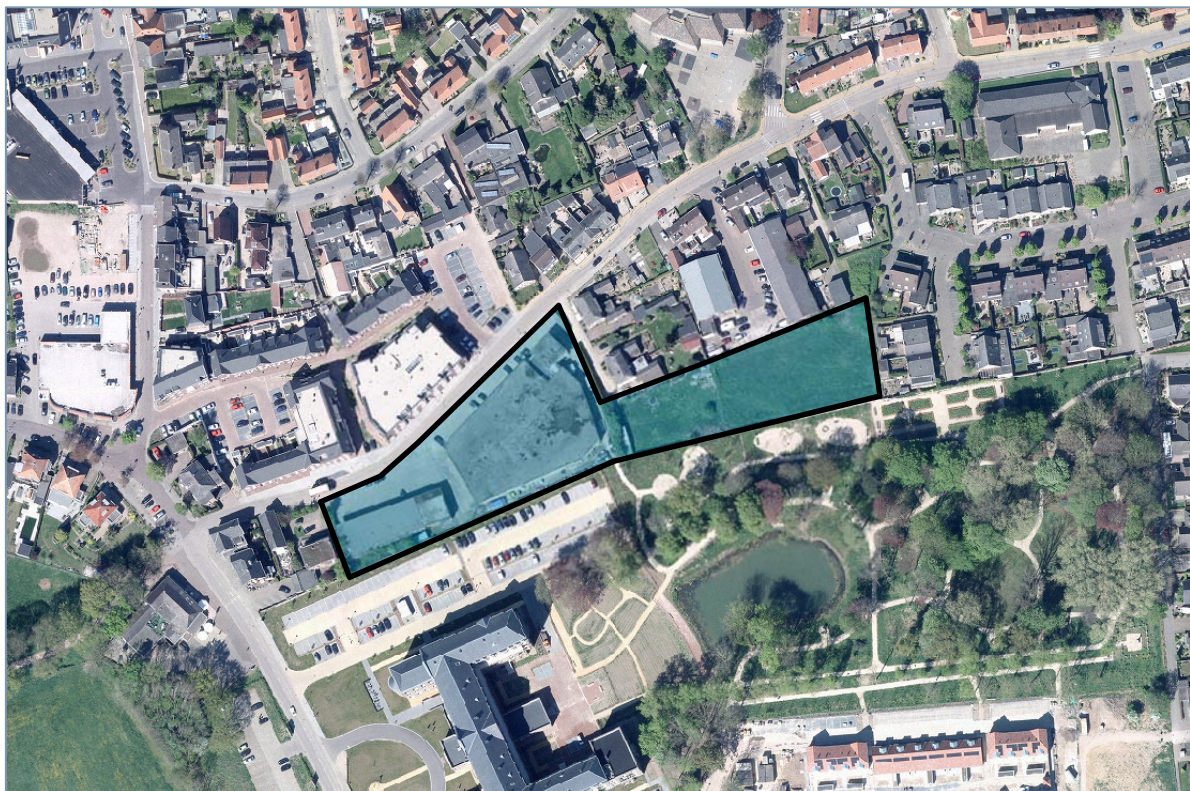
2.3 Geplande werkzaamheden

In het plangebied is men voornemens om 2 bedrijfshallen/loodsen en een bedrijfswoning/kantoorruimte te slopen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (blauw).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (blauw).

3 Beschermde status plangebied

3.1 Gelders Natuurnetwerk

In de Omgevingsvisie is de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ruimtelijk vastgelegd en gaat het in Gelderland verder onder een andere naam. Voor de EHS komen twee nieuwe natuurcategorieën in de plaats: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO).

3.1.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

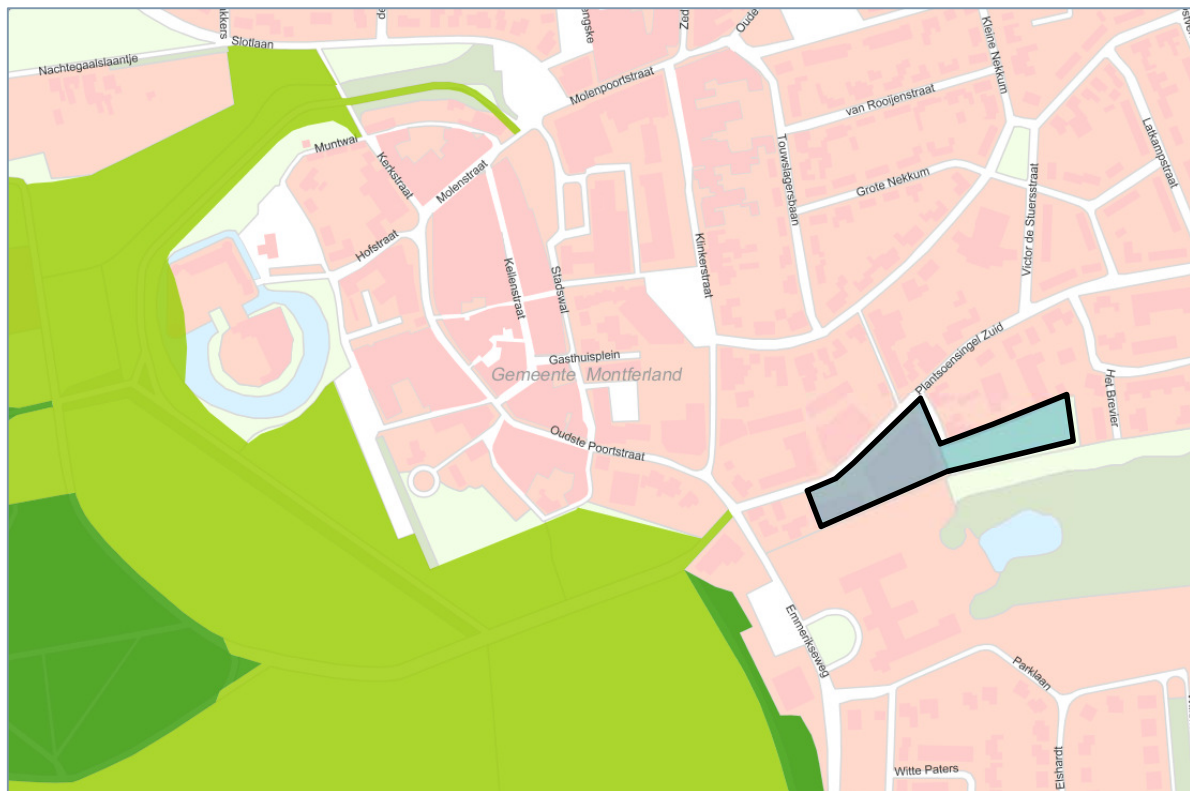
Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het Gelders Natuurnetwerk (GNN) geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

3.1.2 Groene Ontwikkelzone (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

Het plangebied ligt niet in het GNN en in de GO (zie figuur 3). Op korte afstand (circa 80 meter) van het plangebied bevinden zich ten westen van het plangebied enkele bosjes welke zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Op enige afstand (vanaf 300 meter) bevinden zich verder De Plantage, een vochtig parkbos, en De Wildt/Grenskanaal, een belangrijke natte verbindingszone tussen de Rijnstrangen (onderdeel uitmakend van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken') en het Duitse Natura 2000-gebied 'Hetter-Millinger Bruch'. Op korte afstand (circa 50 meter) van het plangebied bevinden zich agrarische percelen met onder andere solitaire bomen en meidoornhagen, deels uitmakend van het Kasteel Huis Bergh, welke zijn onderdeel uitmaken van de GO.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (blauw) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone, bron: Provincie Gelderland 2015.

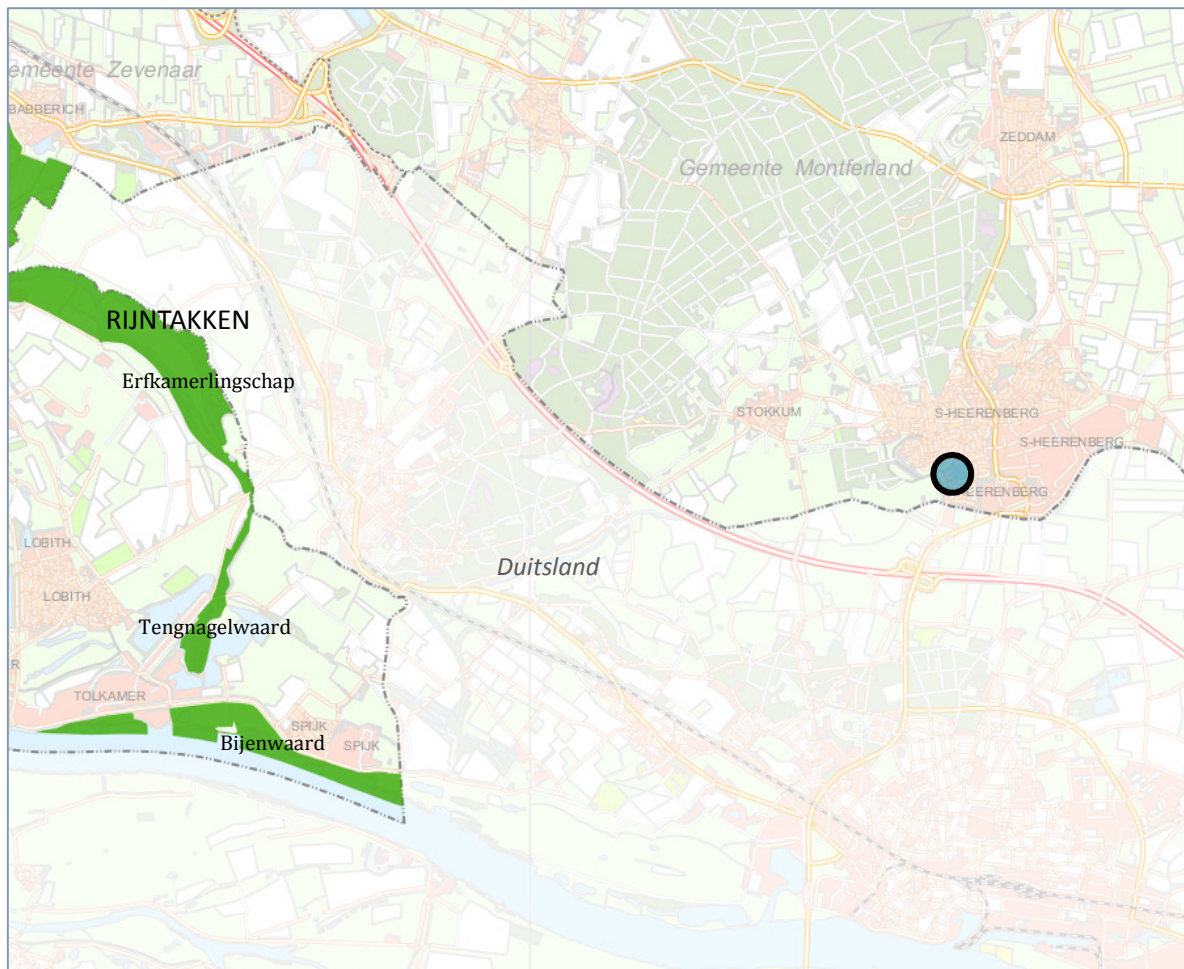
3.1.3 Effectbeoordeling NNN

In het plangebied worden enkele gebouwen gesloopt. Er vindt geen ruimtebeslag op bestaande natuur plaats. Bij het toetsingskader van het GNN is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op het GNN zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden. De kernkwaliteiten van het GNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2 Natura 2000

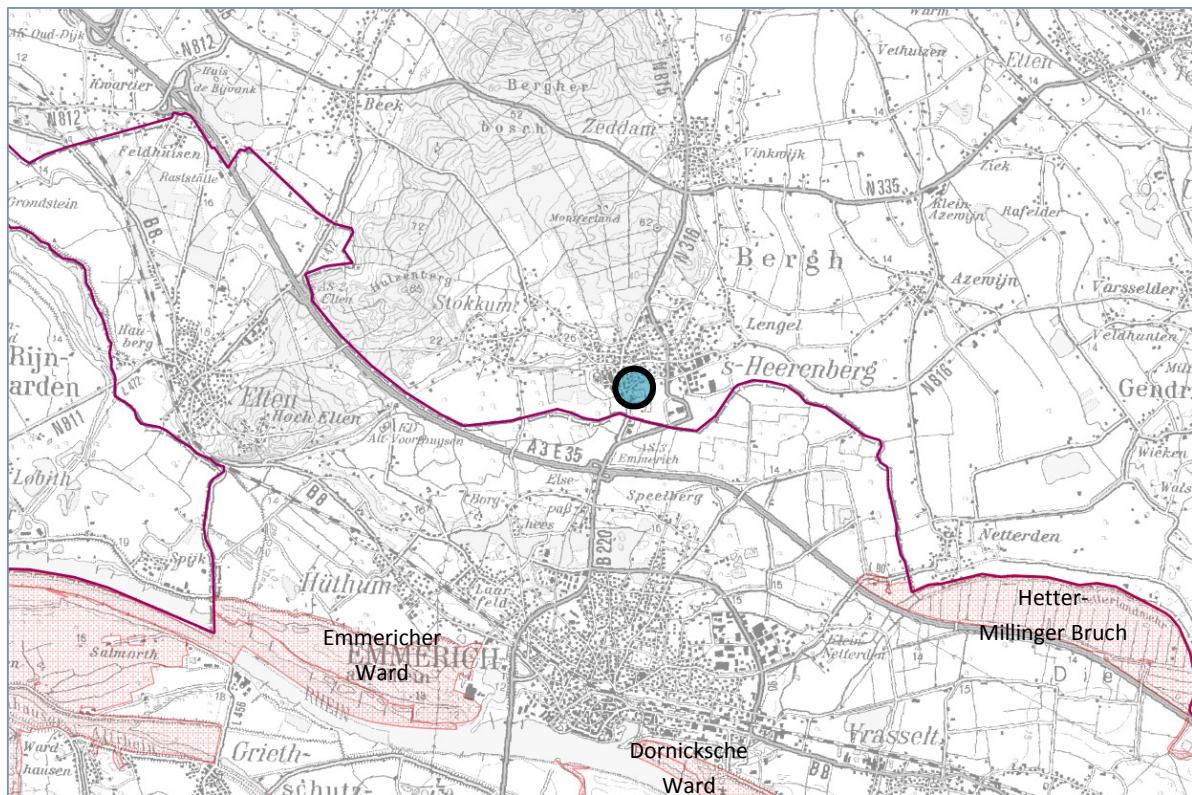
De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op circa 6,5 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 4). Het betreft hier enkele uiterwaardgebieden met oude rivierarmen en zachthoutoobos waaronder de Bijenwaard bij Spijk, Tegnagelwaard bij Tolkamer en Erfkamerlingschap bij Lobith. Overige Nederlandse Natura 2000-gebieden (o.a. Veluwe) liggen op grotere afstand, vanaf 15 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (blauw) ten opzichte van het Nederlandse Natura 2000-gebied 'Rijntakken', bron: Provincie Gelderland 2015.

Het dichtstbijzijnde Duitse Natura 2000-gebied 'Hetter-Millinger Bruch' ligt op circa 4 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 5). Overige Duitse Natura 2000-gebieden (o.a. 'Dornicksche Ward' en 'Emmericher Ward') liggen op grotere afstand, vanaf 4,5 km.

Figuur 5. Ligging van het plangebied (blauw) ten opzichte van de Duitse Natura 2000-gebieden 'Hetter-Millinger Bruch', 'Dornicksche Ward' en 'Emmericher Ward', bron: <http://www.naturschutz-fachinformationssysteme-nrw.de/natura2000-meldedok/de/karten/n2000>.

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Door de ruime afstand tot het Nederlandse Natura 2000-gebied 'Rijntakken', het Duitse Natura 2000-gebied 'Hetter-Millinger Bruch' en overige Natura 2000-gebieden en de geplande ontwikkelingen in het plangebied zijn nadelige effecten op deze beschermde Natura 2000-gebieden en dit beschermd natuurmonument niet te verwachten. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

4 Het ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 Literatuuronderzoek

De volgende relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna zijn geraadpleegd:

- a) Atlas van de Flora van Oost-Gelderland
- b) De Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora
- c) Atlas van Nederlandse Broedvogels
- d) Werkatlas Zoogdieren van Gelderland
- e) Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
- f) Vissenatlas Gelderland
- g) De dagvlinders van Nederland
- h) De Nederlandse libellen

4.1.2 Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	24-09-2014	08.15 uur	Licht bewolkt, droog, 11,5 °C, wind 4 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft voor de kilometerhokken (214-431 en 214-432) waarbinnen het plangebied zich bevindt, de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoort weer: gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1).

Daarnaast is in de omgeving de matig beschermde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral bos- en struweelvogels en vogelsoorten van het agrarisch en stedelijk gebied. Naast algemene soorten als houtduif, merel, koolmees, pimpelmees, roodborst en zwarte kraai zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft voornamelijk vogels van bossen als grauwe vliegenvanger, groene specht en spotvogel en vogels van het agrarische gebied als boerenwaluw, patrijs en ringmus. Ook de boomvalk, buizerd, gierwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, sperwer, steenuil en wespendif, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied of directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de kilometerhokken (214-431 en 214-432) waarbinnen het plangebied ligt melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): egel en mol.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): gewone dwergvleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en in de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 en de Vissenatlas Gelderland maken voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): groene kikker onbepaald.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): kleine modderkruiper.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten en andere beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft de aanwezigheid van het volgende beschermde ongewervelde dier in de directe omgeving van het plangebied aangetoond:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): behaarde bosmier.

Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of deze beschermde soort en andere beschermde ongewervelde dieren voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Bebouwing, verharding en een voedselrijk grasland met ruige randen bepalen grotendeels het plangebied. De aanwezige vegetatie in het graslandperceel wordt voornamelijk bepaald door algemene soorten van voedselrijke, deels verstoorde, omstandigheden als harig vingergras, klein kruiskruid, harig knopkruid, straatgras, hoenderbeet, groene naaldaard, kruipertje, melganzenvoet en klimop. Hier en daar is wat boomopslag aanwezig. Langs de randen van het graslandperceel staan soorten van voedselrijke ruigten als stinkende gouwe, zevenblad, grote brandnetel, Japanse duizendknoop en gewone vlier. Langs de zuidrand, net buiten het plangebied, is een oude muur (behorend bij het terrein van de Gouden Handen) met veel muurvarens en wat klimop en stinkende gouwe aanwezig. Op deze muur en ook in het plangebied zelf, bijvoorbeeld op de te slopen bedrijfshallen / loodsen en bedrijfswoning/kantoorruimte, zijn geen beschermde plantensoorten vastgesteld.

De literatuur (zie paragraaf 4.2.1) maakt melding van de licht beschermde gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1) voor de omgeving van het plangebied. Mogelijk groeit deze licht beschermde soort in het graslandperceel. Deze soort is alleen gedurende het (vroeg) voorjaar goed waar te nemen. Overige licht beschermde plantensoorten en matig en streng beschermde plantensoorten, waaronder de in de omgeving vastgestelde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel 2), worden niet verwacht binnen het plangebied door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom, bodemgesteldheid en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen bevestigen dit.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: boomkruiper, heggenmus, houtduif, huismus, koolmees, roodborst, spreeuw, vink en witte kwikstaart. Het plangebied is geschikt broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Een deel van de aangetroffen soorten broedt waarschijnlijk in het plangebied. Kritische soorten van oude loof- en naaldbossen als draaihals, wielewaal en zomertortel en kritische soorten van het agrarisch gebied als grauwe klauwier, patrijs en roodborsttapuit, worden, door het ontbreken van geschikt biotoop en voldoende rust, niet in het plangebied verwacht.

Jaarrond beschermde nesten

De vaste rust- en verblijfplaatsen en nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, sperwer, steenuil en wespendif zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek is de huismus in het plangebied vastgesteld. Overige jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet in het plangebied aangetroffen.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendif

Voor deze soorten ontbreken geschikte nestgelegenheden in de vorm van forse bomen in bosschages met voldoende rust en dekking. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soorten. In de bossen van het Montferland en rondom Huis Bergh, ten westen van het plangebied, bevinden zich wel geschikte broedlocaties voor jaarrond beschermde soorten als boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendif. Sporadisch kan een foeragerende of overvliegende sperwer in het plangebied aangetroffen worden.

Kerkuil en steenuil

Het plangebied is ongeschikt als broedlocatie voor de kerkuil en/of steenuil. Geschikte nestgelegenheden in de vorm van speciale nestkasten en openingen in het dak of raam van de te slopen bebouwing zijn niet aanwezig. In de directe omgeving bevinden zich ook geen geschikte broedlocaties voor de jaarrond beschermde kerkuil en steenuil. Incidenteel kan wel een foeragerende of overvliegende kerkuil en/of steenuil in het plangebied verwacht worden. De broedlocaties bevinden zich op ruime afstand van het plangebied.

Gierzwaluw

De bedrijfswoning/kantoor is geschikt als broedlocatie voor de jaarrond beschermde gierzwaluw. Het gebouw heeft een boeiboord waar gierzwaluwen achter kunnen kruipen en mogelijk de spouw kunnen bereiken. Ook zijn er enkele overige ruimten aanwezig die mogelijk toegang verschaffen tot geschikte ruimten.

Huismus

Tijdens het veldbezoek is een kolonie huismussen net buiten het plangebied aangetroffen. Deze kolonie van circa 10-15 exemplaren bevindt zich onder het dak van de woning in de noordwesthoek van het grasland. De aangetroffen mussen werden tijdens het veldbezoek ook in de ligusterhaag en meidoornhaag tegenover de woning vastgesteld.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn (geen) sporen van beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als leefgebied door enkele algemene, licht beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 1) als egel, konijn en mol. De aanwezigheid van enkele van deze soorten wordt bevestigd door de literatuurstudie. In de literatuurstudie wordt verder melding gemaakt van de matig beschermde eekhoorn (zie paragraaf 4.2.1.).

Het literatuuronderzoek bevestigt de afwezigheid van de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) voor het plangebied en de directe omgeving. Gezien het huidige verspreidingsbeeld van de soort in de omgeving van 's-Heerenberg en de recente uitbreiding in grote delen van de Achterhoek kan de steenmarter wel in en rond de het plangebied verwacht worden.

Overige matig en streng beschermde soorten, waaronder de boommarter en das (Flora- en faunawet, tabel 3), worden niet voor de directe omgeving van het plangebied vermeld. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de streng beschermde boommarter en das.

Boommarter

In het Bergerbos, op een afstand van circa 1 kilometer van het plangebied, is recentelijk de streng beschermde boommarter (Flora- en faunawet, tabel 3) waargenomen. Incidenteel kan een rondzwervend exemplaar van de boommarter in de randzone van het Bergerbos en mogelijk rondom Huis Bergh (De Plantage) verwacht worden. Door het ontbreken van opgaand bos met oude loofbomen en voldoende rust is het plangebied niet geschikt als (essentieel) leefgebied voor de boommarter. Een vaste verblijfplaats van de boommarter wordt hier dan ook niet verwacht. De soort is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn eveneens geen sporen van boommarters (uitwerpselen en/of nagelkrassen op bomen) aangetroffen.

Das

In het Bergerbos, op een afstand van circa 1 kilometer van het plangebied, bevinden zich enkele recent bezette burchten van de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3). Incidenteel kan een rondzwervend exemplaar van de das in de randzone van het Bergerbos en mogelijk rondom Huis Bergh (De Plantage) verwacht worden. Incidenteel gebruik van het plangebied wordt niet verwacht. Door het ontbreken van opgaande bos, voldoende rust en de (geïsoleerde) ligging van het plangebied in de bebouwde kom van 's-Heerenberg wordt een vaste verblijfplaats van de das niet verwacht in de vegetatie binnen het plangebied. De soort is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn eveneens geen verse sporen van dassen (uitwerpselen, haren, pootafdrukken en/of voedselresten) aangetroffen.

Eekhoorn

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). Incidenteel kan een enkel rondzwervend exemplaar van de eekhoorn het plangebied doorkruisen. Een vaste verblijfplaats van de eekhoorn wordt, door het ontbreken van geschikte, opgaande bomen, niet verwacht binnen het plangebied. De soort is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn geen sporen van eekhoorns (uitwerpselen, pootafdrukken of voedselresten) aangetroffen.

Steenmarter

Mogelijk komt de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) voor in de omgeving van het plangebied. Van de steenmarter zijn alleen de vaste verblijfplaatsen beschermd. Hiervan is geen sprake in het plangebied. In de te slopen gebouwen bevinden zich geen vaste verblijfplaatsen. Daarnaast zijn er geen (verse) sporen van steenmarters (uitwerpselen, pootafdrukken of voedselresten) aangetroffen. Mogelijk zijn er wel verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied aanwezig. Sporadisch kan een

foeragerende steenmarter het plangebied doorkruisen. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort.

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige matig tot streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Vleermuizen

De literatuur maakt melding van het voorkomen van de gebouwbewonende gewone dwergvleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. Mogelijk bevinden zich binnen de bedrijfswoning/kantoor en de aangrenzende loods verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er bevinden zich hier diverse invliegmogelijkheden (luchtroosters en gaten bij regenpijpen) en een boeiboord waar vleermuizen achter kunnen kruipen om toegang te schaffen tot de spouw (zie bijlage 1). Vanwege het ontbreken van bomen met holtes is het plangebied ongeschikt voor boombewonende soorten.

Door de ligging nabij het parkbos achter de Gouden Handen en overige groenelementen is het grasland en de zuidrand van het plangebied geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Deze zone vormt verder, samen met de aangrenzende groenstructuren, een verbinding (stapsteen) naar De Plantage en de bossen en lanen rondom Huis Bergh.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat niet van belang als leefgebied voor amfibieën. De, in de literatuur vermelde, licht beschermde groene kikker onbepaald (zie paragraaf 4.2.1) is vermoedelijk elders in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Mogelijk doorkruist sporadisch een zwervend exemplaar van de groene kikker onbepaald en overige licht beschermde amfibieënsoorten als de bruine kikker en gewone pad de ruimte rondom de te slopen gebouwen.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en worden ook niet verwacht. In de directe omgeving van het plangebied komen geen populaties van beschermde reptielensoorten voor (zie paragraaf 4.2.1). Populaties van de streng beschermde gladde slang, hazelworm en zandhagedis (Flora- en faunawet, tabel 3) zijn wel aanwezig in het nabijgelegen Bergherbos. Deze populaties bevinden zich op ruime afstand (meer dan 2 kilometer) van het plangebied. In het plangebied zelf ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor de gladde slang, hazelworm en zandhagedis.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. De in de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) vermelde matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) is onder andere in de De Wildt/Grenskanaal, ten zuiden van het plangebied, aangetroffen.

Ongewervelde dieren

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) waarnemingen bekend van de licht beschermde behaarde bosmier (Flora- en faunawet, tabel 1) in of rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen.

Behaarde bosmier

De behaarde bosmier is een soort van open bossen en bosranden en in Nederland voornamelijk op de hoge zandgronden en in de duinen, inclusief de Waddeneilanden, voorkomend. Tijdens het veldbezoek is de behaarde bosmier niet in het plangebied aangetroffen. Er zijn ook geen nestkoepels van de behaarde bosmier of eventueel andere bosmiersoorten in het plangebied vastgesteld. De behaarde bosmier heeft vermoedelijk zijn leefgebied in het nabijgelegen Bergherbos. De inrichtingswerkzaamheden hebben geen negatief effect op het leefgebied van de behaarde bosmier.

Overige beschermde ongewervelde dieren worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het literatuuronderzoek bevestigt dit.

5 Flora- en faunawet

5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

5.1.1 Flora

De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). Mogelijk groeit in het grasland de licht beschermde gewone vogelmelk. Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Matig en streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3), waaronder de in de literatuur vermelde tongvaren, worden door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen in het plangebied niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.2 Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ransuil, sperwer, steenuil en wespendif

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Door het ontbreken van nesten zijn broedgevallen van de boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ransuil, sperwer, steenuil en wespendif uitgesloten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor de boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ransuil, sperwer, steenuil en/of wespendif.

Gierzwaluw

Nestlocaties van gierzwaluwen zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Er zijn in de te slopen bedrijfswoning/kantoor (zie foto 4, bijlage 1) enkele geschikte invliegmogelijkheden aangetroffen. Ook in de literatuur wordt melding gemaakt van de gierzwaluw voor de omgeving van het plangebied. Het is zeer waarschijnlijk dat het plangebied een populatie van de gierzwaluw herbergt. Nader onderzoek naar het voorkomen van broedlocaties van de gierzwaluw binnen het plangebied is dan ook noodzakelijk.

Huismus

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheid aan de jaarrond beschermde huismus. De te slopen gebouwen zijn niet geschikt als nestlocatie voor deze soort. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen in het plangebied en direct hieraan grenzend aangetroffen. De broedlocatie(s) van de huismussen bevindt/bevinden zich net buiten het plangebied en het plangebied is mogelijk in gebruik als (essentieel) foerageer-, schuil-, vlucht- en winterhabitat. Met name de forse liguster- en meidoornhaag tussen het grasland en de te slopen loodsen (zie foto's 5 t/m 8, bijlage 1) lijkt een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van de kolonie huismussen. Om eventuele effecten van verdwijning van dit leefgebied op de huismus inzichtelijk te maken, is het noodzakelijk om een gerichte inventarisatie uit te voeren.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. Te verwachten soorten zijn, met uitzondering van de matig beschermde eekhoorn en steenmarter, licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Licht beschermde zoogdieren

Voor licht beschermde soorten zoogdieren, waaronder de te verwachte egel, konijn en mol, geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men wel te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Artikel 2, Flora- en faunawet). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

Met betrekking tot de zorgplicht kan rekening worden gehouden met de (eventuele) aanwezigheid van enkele licht beschermde zoogdieren als de te verwachte egel, konijn en mol. Indien het aanwezige groen zoveel mogelijk ontzien wordt tijdens de werkzaamheden zal de schade beperkt zijn. De ingreep heeft dan geen effect op populatieniveau.

Boommarter

Het voorkomen van de streng beschermde boommarter (Flora- en faunawet, tabel 3) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig is. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig en het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied van de boommarter.

Das

Het voorkomen van de streng beschermde das (Flora- en faunawet, tabel 3) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig is. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig en het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied van de das.

Eekhoorn

Het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De eekhoorn kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort.

Steenmarter

Het voorkomen van de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De steenmarter kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied en migratieroute. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort.

Overige matig of streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor deze overige soorten is dan ook niet noodzakelijk.

5.1.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja →

2. Bieden de te slopen gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Ja → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

3. Zijn er bomen die gekapt of gesnoeid worden?

Ja.

4. Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

5. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is noodzakelijk.

Aanvullend onderzoek

De verblijfplaatsen, vliegroutes en essentiële foerageergebieden van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. In de bedrijfswoning/kantoor en de aangrenzende loods zijn invliegmogelijkheden (luchtroosters en gaten bij regenpijpen) en een boeiboord aanwezig die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot de spouwmuur. Hierdoor kan een eventuele verblijfplaats niet worden uitgesloten. Daarnaast zijn het grasland en de randen van het plangebied potentieel geschikt als vliegroute en/of foerageergebied. Het protocol adviseert om bij het vermoeden op zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van onder andere de gewone dwergvleermuis gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

5.1.5 Amfibieën

Amfibieën zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde groene kikker complex (Flora- en faunawet, tabel 1).

Voor licht beschermde soorten, waaronder de te verwachte bruine kikker, gewone pad en groene kikker complex, geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men wel te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Artikel 2, Flora- en faunawet). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

Enkele wateren in de omgeving, waaronder de vijver achter de Gouden Handen, de gracht rondom Huis Bergh en de oeverzones van de De Wildt/Grenskanaal, zijn geschikt als voortplantingswateren voor licht beschermde amfibieënsoorten. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotoop op te zoeken en om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen. Indien de werkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (september-februari) worden uitgevoerd is de schade beperkt. De ingreep heeft geen effecten op populatieniveau.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.6 Reptielen

Reptielen zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur maakt geen melding van beschermde soorten reptielen. Matig of streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3), waaronder de in het nabijgelegen Bergherbos voorkomende gladde slang, hazelworm en zandhagedis, worden niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing van deze soortgroep is dan ook niet noodzakelijk.

5.1.7 Vissen

Matig en streng beschermde soorten vissen (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zijn niet in het plangebied aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde vissen zoals de kleine modderkruiper ook niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.8 Ongewervelde dieren

Beschermde soorten ongewervelde dieren zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde behaarde

bosmier (Flora- en faunawet, tabel 1). Voor de licht beschermde behaarde bosmier geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.2 Wettelijke consequenties

5.2.1 Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Gierzwaluw

Mogelijk broedt de gierzwaluw in het plangebied. Sloop van de aanwezige bebouwing kunnen zowel tijdelijke als permanent negatieve effecten op de gierzwaluw hebben. Het uitvoeren van nader onderzoek is dan ook noodzakelijk. Dit onderzoek dient in het broedseizoen van de gierzwaluw (1 juni t/m 15 juli) plaats te vinden en dient uit minimaal 3 veldbezoeken in de avonduren te bestaan.

Huismus

Mogelijk maakt het plangebied een essentieel onderdeel uit van het functionele leefgebied van de huismus. Eventuele werkzaamheden kunnen zowel tijdelijke als permanent negatieve effecten op de huismus hebben. Het uitvoeren van nader onderzoek is dan ook noodzakelijk. Dit onderzoek dient in het broedseizoen van de huismus (april–augustus) plaats te vinden en dient uit minimaal 2 veldbezoeken in de ochtenduren te bestaan.

5.2.3 Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.4 Vleermuizen

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis is noodzakelijk. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op verblijfplaatsen van de genoemde soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

5.2.5 Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.6 Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.7 Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.8 Ongewervelde dieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets aan de Plantsoensingel Zuid in 's-Heerenberg kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor:

- Gierzwaluw
- Huismus
- Vleermuizen

Overige soortgroepen

Voor de overige soortgroepen is aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

7 Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Foto 1.

Foto 2.

Foto 3.

Foto 4.

Foto 5.

Foto 6.

Foto 7.

Foto 8.

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
